

Oude scheldwoorden en muziek

Spannende finale van landelijke geschiedenisquiz

Suzanne van Gompel en Renate van der Linde van het Jacob-Roelandslyceum in Boxtel organiseerden 11 maart de Landelijke Geschiedenisquiz. De fanatieke geschiedenisdocenten hebben er een inspirerende en historische dag van gemaakt. Naast de spannende quizfinale was er ook een lezing van Ad van Liempt. Maarten van Gils was erbij met twee van zijn leerlingen.

Maarten van Gils
is bestuurslid van
de VGN.

De deelnemende scholen moesten eerst een voorronde organiseren. Docenten kunnen hiervoor zelf vragen insturen en Renate en Suzanne maken dan een selectie. Na het houden van een voorronde op mijn eigen school, de Amersfoortse Berg, kwamen Aisling en Kalle als besten uit de bus. De week voor de quiz mochten beide leerlingen mee op de door mij georganiseerde 'internationaliseringsreis' naar Krakau en Berlijn. Onderweg heb ik ze onder het mom van voorbereiding regelmatig voorzien van nuttige en nutteloze feiten en willekeurige vragen. Niet geheel uitgerust, maar vol goede moed stonden ze de dag na terugkomst in Boxtel.

Spaanse bommen

De dag begon met een lezing van Ad van Liempt, bedenker van het televisieprogramma *Andere Tijden* en schrijver van *Aan de Maliebaan* en *Na de Bevrijding*. Hij trakteerde de deelnemende leerlingen, toeschouwers en begeleiders op een mooie en interessante lezing over de eerste

vijf jaar na de Tweede Wereldoorlog. Zijn verhaal over de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië en de zware wederopbouwperiode werden versterkt met vermakelijke anekdotes over Fanny Blankers-Koen en de Canadese soldaten na de bevrijding.

Na een korte pauze begon het belangrijkste gedeelte van de dag: de finale van de Landelijke Geschiedenisquiz. Bijna vijftig leerlingen streden in tweetallen om de hoofdprijs. Ook mijn twee leerlingen deden een poging. De deelnemers ploeterden zich door drie rondes van elk tien vragen. Terwijl de jury tussen de rondes door nakeek, konden de leerlingen extra prijzen verdienen met muziekvragen. Over welke oorlog gaat bijvoorbeeld het liedje *Spanish Bombs* van The Clash?

Hennetaster

De quiz bestond uit een mooie mix van historische feiten, chronologie en actualiteit. Zo moesten de deelnemers verschillende historische liedjes in de juiste chronologische

vragen

volgorde zetten. Bij een van de vragen moesten oude scheldwoorden worden gekoppeld aan de juiste uitleg. Zo is een 'hennetaster' iemand die niet van de dames kan afblijven. Of bij zes verschillende foto's van muren, de juiste locatie noemen. Van Berlijnse Muur tot de Muur van Hadrianus. Sommige vragen verrasten zelfs de begeleidende docenten. Wist u bijvoorbeeld dat Johnny Cash als eerste Amerikaan hoorde dat Stalin dood was? De zanger was namelijk codekraker in het Amerikaanse leger en onderschepte en ontcijferde het morsebericht van de Russen. Omdat ons vak niet voor niets geschiedenis *en* staatsinrichting heet, mocht staatsinrichting niet ontbreken. Dankzij de verkiezingen lag de actualiteit voor het oprapen. Zo moesten leerlingen de lijsttrekkers van de grote politieke partijen noemen. 'Makkie!' gaven mijn leerlingen achteraf toe.

Zelf vonden de leerlingen het heel leuk om mee te mogen doen. Kalle: 'Ik vond de finale erg tof, het was erg goed georganiseerd!' Aisling was het met hem eens: 'Ik vond het een leuke dag, maar was wel ontzettend zenuwachtig.' Gelukkig viel het allemaal mee met de zenuwen, al waren er natuurlijk wel moeilijke vragen. 'Een open vraag betrof het eiland waarop de Russen experimenten deden met radioactiviteit; die vond ik erg lastig. De vraag over de plek van de verschillende muren was wel te doen,' zei Aisling.

Mijn leerlingen wisten zelfs een ereplaats te verdienen in een van de tussenrondes. Ze wisten namelijk het antwoord op de muziekvraag bij het nummer van The Clash. Kalle: 'Bij *Spanish Bombs* dachten wij aan de Spaanse Burgeroorlog.' En dat bleek correct: 'Ik vond de muziekvragen erg leuk. Had ik niet verwacht, maar het was leuk geregeld als tussenronde.'

'De geschiedenisquiz laat zien dat er muziek in ons vak zit'

Uiteindelijk konden in de drie rondes in totaal vierendertig punten verdiend worden. De winnaars waren, met zevenentwintig punten, Wieke Snoeij en Titus Stam van het Stedelijk Gymnasium Den Bosch. Met één punt minder werden Gertjan Sonnemans en Jort Cornelissen van het Willibrord Gymnasium tweede. Voor de derde plaats was zelfs een *shoot-out* nodig. Uiteindelijk wonnen Steven de Rave en Hugo Roemer van het Bonhoeffer College het brons. Alle winnaars gingen naar huis met een medaille en bijpassend prijzenpakket met boeken

en hoorcolleges op cd. Ook de andere deelnemers kregen een gevulde tas mee naar huis. Allemaal mede mogelijk gemaakt door de VGN, het *Historisch Nieuwsblad* en de gemeente Boxtel.

Rare feiten

Natuurlijk is zo'n middag allemaal mooi en aardig, maar het is ook meer. De geschiedenisquiz laat zien dat er muziek in ons vak zit. Dat je als docent leerlingen geïnteresseerd kunt krijgen door soms rare feiten of gebeurtenissen te behandelen of door juist een spelelement toe te voegen. Vooral voor dat laatste liggen de (digitale) mogelijkheden voor het oprapen. *Socrative* en *Quizlet* zijn zomaar wat voorbeelden van interactieve applicaties die je in je les kan toepassen. Met de nieuwste onderwijsvernieuwing in aantocht moeten we laten zien wat we toevoegen aan het curriculum van het voortgezet onderwijs en natuurlijk doen we dat door inhoudelijk en didactisch goed les te geven. Door leerlingen dieper na te laten denken over abstracte concepten als democratie, rechtsstaat en standplaatsgebondenheid. Maar het helpt als geschiedenis daarnaast ook leuk is. De actualiteit werd tijdens de quiz gekoppeld aan geschiedenis en werd daardoor relevant. Geschiedenis werd boeiend door een lezing door Ad van Liempt vanuit de praktijk – iemand die dagelijks met het verleden bezig is. Als docent ben ik erg trots dat 'mijn' leerlingen vijfde werden. Met nog een losse prijs in een tussenronde konden wij tevreden naar huis. Renate en Suzanne waren minstens zo tevreden als ik, maar hebben nog ambitie voor de toekomst: 'Volgende keer zouden we het graag in een museum doen.' Dus hierbij dan ook een oproep voor alle musea en geschiedenisdocenten: wilt u meewerken aan een mooi evenement, weet je een geschikte locatie of wil je volgend jaar deelnemen aan de quiz? Neem dan contact op via geschiedenisquiz@jrl.nl of maartenvgils@hotmail.com. Dit mooie initiatief verdient meer deelnemers op een mooie locatie, zodat het kan uitgroeien tot een ijkpunt in het schooljaar. ■

De medaillewinnaars van de Landelijke Geschiedenisquiz 2017. Foto's: Maarten van Gils.